

Lausunto katsotaan hyväksytyksi, ellei sitä työjärjestyksen 49 §:n mukaisesti ole viimeistään 12 tunnin kuluessa istunnon päättymisestä korjattuna palautettu pöytäkirja-toimistoon.

Ed. P a a s i l i n n a: Arvoisa puhemies! Suomen ulkopolitiikka ei ole ollut koskaan erityisen moraalista. Pieni maa on joutunut ja joutuu tekemään vaikeita valintoja. Siitäkin on esimerkkejä. Voidaan sanoa, että meillä on usein valittu ulkoasiainministeri, joka hyvin sopii tähän vähemmän moraaliseen poliittiseen toimintaan. Mutta nyt ei ole kysymys riskistä Suomen ulkopolitiikalle. Nyt ei ole kysymys Suomen ulkopolitiikan ongelmasta, jossa Suomi joutuu katsomaan omaa läheistä etuaan. Nyt on kysymys Etelä-Afrikan rotusortotaistelusta, joka ei ole poliittinen riski Suomelle. Mutta se on riski Etelä-Afrikan rotusortohallitukselle. Tässä on tärkeä ero, jota ulkoasiainministeriössä ei ole vielä huomattu eikä ilmeisesti hallituksessakaan. Aina käytetään tätä samaa perustetta, että GATT:n säännökset estävät Suomen toimimasta. Eivät estä. Kun Yhdysvallat lopetti krügerandien, kultarahojen tuonnin, GATT ei sanonut mitään, ei mitään. Mitä Suomi on lopettanut vastaavaan vedoten? On kysymys siitä, että Etelä-Afrikan tasavalta rikkoo GATT:n kilpailusääntöjä käyttämällä esim. pakko-työtä järjestelmällisesti, joka tulee esiin, passilain käytössä. Tähän muuten vetosi Ruotsin hallitus aloittaessaan hedelmien tuonnin boikotoinnin maahansa, ja GATT ei ole tätä estänyt.

Meidän tuontimme on jopa noussut Etelä-Afrikasta, joka on kaikkein puhuvin vastaus. Sen sijaan meidän pitäisi lähteä rohkeasti tukemaan niitä teollisuuden aloja, niitä harvoja ja vähäisiä, jotka tulevat hieman kärsimään tästä boikotista. Mutta on otettava vielä täällä käytettyjen puheenvuorojen lisäksi eräs tärkeä näkökohta esiin. Näyttää siltä ja asiantuntijapiireissä pidetään mahdollisena, että Etelä-Afrikan tasavalta tulee

hyökkäämään joihinkin naapurivaltioihinsa. On mahdollista, että tämä Afrikan voimakkaimmⁱⁿ sotilaallisen mahdin aiheuttamana syntyy suuri alueel^x-
linen konflikti. Me tiedämme, että Etelä-Afrikalla on käytössään ydinase,
ja kun tiedämme sen hallituksen tavan käyttäytyä mistään kansainvälisistä
säännöistä välittämättä, niin myös ~~ydinaseenkäyttökynnys~~ _____

~~säännöistä välittämättä~~, niin myös ydinaseen käyttökynnys on siellä tällä hetkellä maailman alhaisin. Haluaako Suomi olla mukana ⁵⁰⁴ ~~tämän~~ tyyppisessä riskissä, että Etelä-Afrikassa konflikti laajenee? ^{ei} Ei sovi enää pensaikkoihin, niin kuin sanotaan?

Myös Suomessa on tapahtumassa. Jopa täältä löytyy ihmisiä, jotka uhkaavat toimiin ryhtyneiden ammattiyhdistysliikkeen johtajia tappouhkauksin, Suomessa, näin kaukana Etelä-Afrikasta, jossa sen ulkoasioita hoitava ministeriö piiloutuu liturgian taakse, jossa se on melkoinen mestari. Mutta on syytä Suomen viranomaisten tutkia, miksi meillä joku ammattiyhdistysjohtaja, ^{kun} ~~sen vuoksi~~, että hän on liittoineen ryhtynyt boikottiin, saa tappouhkauksen tietyltä henkilöltä. Aina on niin kaikissa asioissa, että tarvitaan ensimmäinen, joka sen tekee. Ja on aina niin, että pelkurit ja filurit odottavat, että toinen tekee. Suomen ammattiyhdistysliikkeestä on löytynyt voimia, jotka ovat sen tehneet. Suomen hallituksesta on löytynyt voimia, jotka ovat vetäneet maton näiden ammattiyhdistysliikkeen kärkiryhmiä alta.

Muistakaamme, että kun Suomi taisteli, Suomi sai tukea. Mutta nyt Etelä-Afrikassa ollaan taistelemassa ihonväriin perustuvan sarron kanssa. Ajatelkaapa, että sarron esineeksi tulisi nenä. Voisimme olla osana sitä taistelua. Ihonväri on siis sokea. Se ei sisällä mitään politiikkaa, vaan se kohdistuu kaikkiin, jotka sattuvat syntymään sellainen "nenä" päässä. ~~Ja~~ Suomen hallitus katsoo tällä lakiesityksellään, että sellainen itse asiassa voi meidän puolestamme jatkua.

Vain täydellinen Etelä-Afrikan tasavallan eristäminen on se keino, joka siellä tuntuu. Meidän osaltamme on kyseessä kaupan katkaiseminen. Siihen eivät riitä nämä hallituksen esittämät toimenpiteet, jotka eivät meidän taholtamme merkitse käytännössä yhtään mitään. Kauppa on keskeytettävä nyt, jotta se voidaan aloittaa myöhemmin, kun Etelä-Afrikka on vapautettu, silloin kun siellä on kansan enemmistön muodostama hallitus, kansan~~en~~emmistö, joka ei aio sortaa ihon värin perusteella valkoisia ja joka vain siinä tapauksessa saa meidän tukemme, että näin käy. Näin on ilmoitettu ja tämä tulee tapahtumaan. Ei kukaan sitä epäile, joka tuntee tilannetta Etelä-Afrikassa, ~~ja~~ niissä maissa, jotka rajoittuvat Etelä-Afrikkaan, ei edes Etelä-Afrikan sisällä. Siis sano-kaamme Suomen hallitukselle: On aika lähteä, jotta voidaan palata. Sama asia voidaan sanoa suomalaisille yrityksille: Lähtekää hyvät miehet ennen kuin se on liian myöhäistä!

ANC:n tavoite on hyvin yksinkertainen: yksi ihminen, yksi ääni. Luulisi, että Suomi olisi voinut asettua tämän puolelle tavalla, joka olisi tehonnut. Diplomaattisuhteiden ylläpito tietojen hankkimiseen ei pidä paikkaansa. Tiedot kulkevat, oikeat tiedot varsinkin ja tarvittavat tiedot erityisesti. Tarvitaan siis aloittajia, mutta vaikuttaa siltä, että hallituksemme olisi painostanut meidän postivirkamiehiämme. Olisi mukava tietää, onko näin tapahtunut.

Sitten täällä ulkoasiainministeri sanoo, että me olemme kansainvälisen kehityksen kärjessä. Missä kärjessä? Meidän toimenpiteemme eivät maksa mitään eivätkä vaikuta mihinkään. Emmehan me voi odottaa esimerkkejä kahdelta, kolmelta suurimmalta Etelä-Afrikan tukijalta, ikään kuin heidän olisi ensin luovuttava sydänpäpöydestään. Eihän sellaista tapahdu. Sehän on silkkää nai^{vi}viut^{ta}, eikä se ole sitäkään, koska nämä ihmiset tietävät mistä on kysymys. Sitä pitää nimittää toisella tavalla, eli kysymyksessä on se, että sillä erehdytetään Suomen kansaa.

Näillä valtioilla on suuri intressi olla tekemättä mitään. Siitä huolimatta he ovat tehneet jotakin. Suomi ei ole kärjessä. Tanska on lopettanut kivihiilen tuonnin, Tanska on edellä Suomea, sillä kivihiilen tuonnin lopettaminen tuntuu Tanskan osalta Etelä-Afrikan tasavallassa. Ketkäs Tanskassa tekivät tämän? Oikeistohallitus! (Ed. Almgren : Siinä se nähdään!) - Siinä se nähdään. (Tanskan oikeistohallitus. Mutta voi olla, että meidän hallituksemme on vielä oikeammalla näissä kysymyksissä. Sanotaan, että meidän kauppaboikottimme ei vaikuta. Mutta miten onkaan asiaⁿ laita? Etelä-Afrikan edustajat

† (Ed. Alppi : Se onkin porvarihallitus!)

|

~~Miten onkaan asian laita~~ Etelä-Afrikan edustajat, joita tänäänkin on täällä, sanovat, että vaikuttaa. Kumpi tuntee tilanteen Etelä-Afrikassa paremmin, Suomenko paketoitunut ministeriö vai Etelä-Afrikassa tätä taistelua demokratian puolesta käyvät ihmiset? Tämä on se, ~~se~~^{mihin} siis Suomi perustaa tietonsa. Tietysti tieto on siellä, missä tapahtumatkin ovat, ja meiltä on tultu pyytämään tätä tukea koko ajan ja jatkuvasti taistelijoista piispoihiin, kaikki. Juuri ne, jotka kärsivät, kun joku vetoaa, että köyhille käy huonosti, ~~Nämä~~² köyhät ovat tulleet pyytämään meidän apuamme.

Ulkoasiainministeri Väyrysen esitys oli esitys, jossa manifestoitiin Suomen luopuminen Etelä-Afrikan painostamisesta toistaiseksi. Hän sanoo, että jos saisimme päättää, lopettaisimme rotusorron. Onhan tämä aivan seurojentalon kieltä. Miksemme tee omaa osuuttamme siitä, sillä siitä me saamme päättää? Se on meidän hallussamme kokonaan ja yksiselitteisesti. Päättämme omalta osaltamme. Täytyy sanoa, että on ~~PA~~ Suomen ulkopoliittinen aktiivisuus, aktiivinen, rauhantahtoinen ulkopolitiikka, muuttumassa nyhtänköljän ulkopolitiikaksi. Tämä laki pitää meidän osaltamme tilanteen ennallaan, ja siitä on koko vastuu Suomen hallituksella.